

Pažintis su demokratija Ispanijoje

Viljarealis, Valensija, Benikasimas, Penjiskola daugeliui tik taškai žemėlapyje, tačiau Birštono gimnazijos mokiniai ir juos lydinčios mokytojos turėjo unikalią galimybę pabuvoti šiose vietose, pažinti kultūrą, gamtą bei susipažinti su nepaprastai nuoširdžiais ir šiltais žmonėmis. Mes prisijaukiname svetimus miestus keliaudami, bendraudami, susirasdami naujų draugų, patirdami įvairiausių įspūdžių – visa tai tampa mūsų asmenine patirtimi, taip žmogus plečia akiratį, augina save kaip asmenybę. Projektas Erasmus+ suteikia galimybę jauniems žmonėms keliauti, pažinti pasaulį, susitikti su bendraamžiais, pasakoti apie savo šalies kultūrą, papročius, tradicijas, sužinoti naujų dalykų, įsitikinti, kokie mes esame skirtingi, kartu ir labai panašūs, tos pačios žemės gyventojai. Žmones vienija labai panašios vertybės: taika, tolerancija, supratingumas, pagarba, t. y. patys svarbiausi demokratijos principai. Demokratija ir yra projekto Erasmus+ , kurį koordinuoja Birštono gimnazija, tema.

Projekto dalyviai gruodžio 5-11 dienomis trečią kartą susitiko su savo partneriais, šį kartą-Ispanijoje, Viljarealio mieste. Į susitikimą vyko II ir III klasės gimnazistai Ema Kandrotaitė, Emilė Dobilaitė, Miglė Sadauskaitė, Nojus Liaugodas, Liudas Lasata, Brigita Vaitiekūnaitė bei juos lydinčios mokytojos: anglų kalbos mokytoja, projekto koordinatore Birutė Sinkevičienė ir lietuvių kalbos mokytoja Iveta Montvydienė. Praleista savaitė Ispanijoje buvo kupina saulės, apelsinų, turiningų edukacinių ekskursijų, betarpiško bendravimo. Projekto dalyviai (lietuviai, italai, turkai ir graikai) gyveno Viljarealyje, tai miestas Valensijos regione, kurį 1274 metais įkūrė karalius Jokūbas Aragonietis. Jo garbei miestas ir pavadintas (*vila - miestas, real – karalius*). Projekte dalyvaujančius mokinius globojo bendraamžiai ispanai, kvietėsi į savo šeimas, pasakojo apie tradicijas bei kultūrą. Lydinčiais mokytojais rūpinosi kolegos ispanai.

Šeiminkai aprodė Valensiją, miestą rytų Ispanijoje prie Viduržemio jūros, įsikūrusį derlingoje lygumoje, šalia Turijos (*Turia*) upės žiočių. Valensiją įkūrė romėnai 137 m. pr. m. e. 714 metais miestą užėmė maurai. Jie buvo išvaryti tik XVII amžiuje. Dėl šios priežasties Valencija žavi krikščionių bei musulmonų kultūros ir architektūros sinteze. Šiandien miestas garsėja žymaus architekto Santjago Calatravos kūriniumi Meno ir mokslo miesteliu, kurį aplankėme, nepaprastų akimirų patyrėme ir šiame miestelyje įsikūrusiame Okeanografijos muziejuje, gėrėjomės gotikine (XIII-XV) katedra. Nepaprastą įspūdį paliko Penjiskola, miestas-tvirtovė ant Viduržemio jūros kranto. Tvirtovės akmenys mena dar Romos imperijos laikus. Visus pakėrėjo dramatiškas tvirtovės grožis, alsuojantis istorija, bylojančia apie krikščionių ir maurų kovas. Išgyvenome stebėtiną patirtį – ranka lietėme tūkstančio metų senumo akmenis.

Be įdomių ir turtingų ekskursijų projekto dalyvių laukė ir rimti darbai. Įsimintinas priėmimas vyko projekto partnerių ir šeimininkų Frančesko Taregos vardo mokykloje. Emocionaliai ir šiltai mokinius bei mokytojus pasveikino mokyklos direktorė, buvo įteiktos atminimo dovanėlės. Po sutikimo ceremonijos projekto Erasmus+ dalyviai pasiskirstė į mišrias grupes ir imitavo Jungtinių Tautų organizacijos posėdį. Mokiniai rašė rezoliuciją apie moterų įgalinimą. Tai vis dar aktuali problema šiandieniniame pasaulyje. „Atsižvelgiant į esamą lyčių teisių nelygybę, mūsų nuomone, turėtume šviesti visuomenę, kad moterys turėtų tokias pat teises kaip ir vyrai. Norime, kad moterys būtų lygios vyrams, galėtų užimti tokias pat valdymo ir darbo pozicijas ir gautų vienodą atlygį“, - tai citata iš mokinių parašytos rezoliucijos. Į šią projekto dalyvių nuomonę tikrai verta įsiklausyti.

Vienas iš ryškiausių šio susitikimo akcentų buvo pačių mokinių anglų kalba sukurtų eilėraščių apie demokratiją deklamavimas. Eilėraščius deklamavo nacionalinių konkursų, kurie vyko kiekvienoje projekte dalyvaujančioje šalyje, laureatai. Birštono gimnazijos mokinė Ema Kandrotaitė pristatė savo kūrybos eilėrašį:

Demokratija mus lydi kartu,
Kad nesukluptumėm tamsoje,
Kad rastume džiaugsmą
Pasaulyje, kuris yra mūsų
Namai.

Išsakytos tikrai brandžios ir prasmingos mintys. Kadangi demokratijos principai deklaruoja ir skirtingų kultūrų sąlytį, buvo deklamuojami nacionalinių poetų, rašiusių apie demokratiją, eilėraščiai. Lietuviai pasirinko B. Brazdžionio eilėrašį „Per pasaulį keliauja žmogus“. Kūrinį deklamavo Liudas Lasata. Šiame eilėraštyje poetas kalba apie žmogų, kuris yra ir savo šalies, ir viso pasaulio dalis:

- Miršta tautos, vergai, viešpatijos,
imperatoriai miršta seni,
miršta žiedas balčiausios lelijos,
tik tu vienas per amžius eini.

Per upelį, per ežerą gilų
ir per lapą palaukių gėlės,
iš pakrančių, iš tolumo Nilo
ir iš tekančios saulės šalies

baltas baltas, kaip vyšnios viršūnė,
žydro veido, kaip žydras dangus,
kaip vėlė, kaip vėlė nemarūnė
per pasaulį keliauja žmogus.

Įdomią ir kaip mirksnis prabėgusią savaitę vainikavo priėmimas Viljarealio miesto rotušėje. Kalbėjo miesto vadovas, kuris džiaugėsi mokinių, iš skirtingų Europos kraštų draugyste, kuriamomis naujomis tradicijomis bei atsiradusiomis patirtimis. Atsakomąją padėkos kalbą pasakė projekto koordinatore Birutė Sinkevičienė. Rotušės darbuotojai padovanojo suvenyrų, kad nepamirštume nei šio saulėto senoviško miesto, nei naujų draugų. Atsisveikinimo vakararas Frančesko Taregos mokykloje buvo džiaugsmingas ir liūdnas – smagu, kad per savaitę tiek patyrėme, sužinojome, praturtėjome, liūdna, kad tenka atsisveikinti. Dėkojame Ispanijai. Iki pasimatymo Graikija.

Iveta Montvydienė

Birštono gimnazijos mokytoja